YANLIŞ KAPI

AZİZ NESİN

Üçüncü mevki tiren koridorunda insanlar, heybeler, bavullar kilit-kenet olmuş, helâdan çıkan adam, düğümlenmiş kalabalığı söküp yaramayınca helâ kapısının dibine çöktü. Önünde bir kıl çuval, çuvalın üstünde, başlığından alınına gümüş paralar sarkmış çocuklu bir kadın vardı. Solundaki küçük sandığın üstüne topuğu aşınmış yün çoraplı bir ayak uzanmıştı. Sağ yanındakinin yüzü sarılı olduğundan yaşı belli olmuyordu. Yalnız burnuyla ağzı sargıların dışında kalmıştı. Tiren sarsıldıkça inliyordu.

Yanındaki,

-Neyin var hemşerim? dedi.

Sargılar çindeki,

-Heç sorma, dedi, yağmış kapı çaldık ağam... Herif bizi bi güzel döğdü.

-Geçmiş olsun, nasıl oldu bu iş?

-Hesapça bu yıl askere gidecektim. Askerliğim geri kalınca, Istanbul'a varıp biraz harçlık yapalım, dedik hani... Bizim köyün delikanlısı, yaşı on beş, on altıyı buldu mu, Istanbul'a gider, çalışır, yaz deyince köye döner.. Anamın benden gayri kimi kimsesi olmadığından bırakıp Istanbul'a gidemedim.

İstanbul'dan dönen, kahvede her gece, her gece İstanbul'u anlatır. Istanbul'un nesini anlatacak, davarı yok, sığırı yok, otu yok otlağı yok. İstanbul'un karısını, kızını anlatır. Köyün delikanlıları toplanır dinler.

Çolak Hüseyin'in Rıza İstanbul'dan gelmiş. Ben o zaman on birimde var yokum. Biz akranlar hep Rıza'nın ardında dolanıyoruz, akşam olsun da Rıza, İstanbul'un karısını, kızını anlatsın, diye... Delikanlılar caminin avlusunda toplandılar. Çayıra oturuldu. Bizi küçük diye dinletmezler, şamarı çalar kovarlar.. Biz de onların arkasına gizlice sindik. Çolak Hüseyin'in Rıza anlatmaya başladı. Istanbul'da bir sütçünün yanında işçi durmuş. Sütçü bunu birkaç gün yanında gezdirip

işi belletmiş.Rıza bir sabah güğümleri alıp çıkmış.Daha sokağa sapar sapmaz,pencereden bir avrat,saçı başı uryan,yarı beline kadar pencereden sarkmış "Sütçü,sütçü!...."diye buna seslenmiş.Rıza'dır seğirtmiş,açık kapıdan dalmış.Rıza "Ben karıyı öylecene görünce"diyor,"Benim bacağımın bağları çözüldü kardeş.. Güğümler elimden düşeyazdı!"Karının bütün namehremliği ortadaymış."

Rıza anlatırken,bizim köyün delikanlısı çayırın üstüne yüzükoyun uzandı."Eee,Rıza...Anlat kardeş!.." Rıza "Ne kadar süt verelim hanım?"diye sorunca hanım buna "Hey avanak, bana süt mü lâzım...Bizim muradımız sensin!"deyip sarılmış.Karı alaturkanın ustası olduğundan,bir tırpan atıp Rıza'yı minderlerin üstüne devirmiş.Rıza bir yana, güğümler bir yana...

Sarı Bahri "Ulan,kocası yok mu?"diye sordu.Rıza," Istanbul kocası medeni koca"dedi," Görmezden gelir.Görse de ses etmez.Ses etse de,borcumuz nedir aslanım,diye sorar..."

Rıza ordan çıkmış.Yandaki evin camını bir el tık tık tıklatmış,inceden,iç bayıltıcı bir kadın sesi: "Huuu,sütçü,sütçü..."

Kapıyı bir herif açmış.Gayri, karının kocası mı,nesidir..Rıza anlamamış.Adam kapıyı açınca: "Hoş geldin,aslanım,buyur.."deyip,kendisi dışarı çıkmış.. Daha kibarları olursa,evden çıkmaz, öte yanda fosur fosur cigara içer,gazetesini okurmuş.

Oradan biri Rıza'ya: "Oğlum, sen kötü mahalleye düşmüşsün" dedi.Rıza "Hey oğlum,Istanbul'a gittin mi de konuşursun?" dedi, "Bu iş Istanbul'un bir âdeti.."

Deli Yusuf: "Ben demedim mi ulan size" dedi."Biz bu Istanbul'da üç ay durduk.Hep biliriz. Ben size dönüşün anlatmadım mı? Hangi ev olursa,çal kapıyı,dal içeri...Ekmek-peynir gibi.. Hiç boş dönmek yok.

YANLIŞ KAPI

: AZİZ NESİN

Sonunda üç aydaderma-nım kesildiğinden döndüm.Az daha kalsam ince hastalık olacak-tım.Hele bu yaz köyde kendimi-zi besiye çekelim.Istanbul'da fakir fukarayı sevindirmek boynumuzun borcu..."

Deli Yusuf da,Istanbul'un bir hanında kahveci çırağı durmuş : "Yolda,kırda,bayırda,nerde o-lursa,"diyor,"Çal kapıyı gir kar-deşim.Hiç boşu yok.Garip gönlü etmek sevap.."

Bir vakit anlattılar.Biz de dinledik.Aman bu Istanbul'a var-malı.Gel gelelim,anamı köyde yalnız bırakamıyorum.Ertesi yıl muhtarın oğlu Durmuş Istanbul'a, gitti.Durmuş'un dediğine inanı-rım.Bir kere muhtarın oğlu ol-duktan başka,mektepli. Durmuş köye döndü.Bir öğlen üstü köyün delikanlıları,mezarlık önünde Dursun'u ortaya alıp,"Anlat ar-kadaş..." dediler. Biz de artık serpilip delikanlı sırasına katıl-dığımızdan,bizi şamarlayıp ko-ğan yok gayri.

Durmuş,Istanbul'da bir evin bir odasını kiralamış.Oğlan" Yü-zümü yıkamaya vakit bulamadım, arkadaş,"diyor,"Evin hanımı bir kızı iki,ya komşu karıları,." E-vin erkeği de boyuna"Kendine iyi bak tosunum,bunun burası Istan-bul" dermiş.Yüzüne kapanan hiç bir kapı yokmuş.

Ertesi yaz,Çakır Rüstem'le, Kel Nuri Istanbul'dan döndüler. Bütün bir yaz anlattılar " Efendi öldük" diyorlar,"Bu Istanbul' un kadınına yiğit güç yetiremez."

Kel Nuri,fırında hamurkâr durmuş.Bir anlatıyor,bir anlatı-yor...

"Ulan esaslı mı Kel ?"

"Şart olsun bilâder,git Istan-bul'a boyunun ölçüsünü al"diyor.

"Gayrı gönlün hangisini çe-kerse.Boş yok,hep dolu."

Çakır Rüstem,kahveçi çırağı durmuş.

-Dinine imanına Rüstem.

-Vallaha kardeş...

-Ulan her ev mi?

-Her ev.

-Hepsi mi?

-Hepsi tövbe.

Anlayacağın, biz bunları dinleye dinleye kulağımız iyicene doldu. Istanbul'a işe gidip dönen, Istanbul'un karısını anlatıyor. Kendimizi bildik bileli, hep bunu dinleriz. Bizim de işimiz bu Istanbul'a gitmemiş olmayacak. Anam, ayağımın bağı. Ben gidersem tarlaya, toprağa, davara, sığıra kim, bakacak...

Bıdır bizim askerlik geri kalınca, "Ana ben daha duramam. Istanbul göründü bize. Gidip çalışsam da cep harçlığı yapsam" dedim. Anam "Aman oğlum, sen zayıfsın, dayanamazsın. Bu Istanbul karıları, seni eritir yavrum" dedi.

Eritsek gerek. Burada dinleye dinleye erimekten iyidir.

Biz Istanbul'a çıktık. Vallah dedikleri doğru. Karıların kaşı oynar, gözü oynar. Belli bişey, bunlar yiğiti eli boş çevirmez. Arkadaşların dedikleri hep doğru. Baldır bacak hep meydanda, neye?

Yanak, dudak allıklı, düzgünlü neye? Besbelli..Her iş ortada. Koluna giren götürüyor. Kadını erkeği kol kola. Biri oraya dalıyor, biri buraya...İyi yerine geldik. Allah bilir ya, anlattıklarına pek de inanmıyordum. Ama gözümle görmüştüm. Bunlar neye güler, neye süzüm süzüm süzülür, keklik gibi seker. Çağırıyorlar belli bişey...

İlkin bir iş bulalım da dedik hani, ondan sonrası kolay, hâcetimizi görürüz. Kasımpaşa'da hemşerilerin kahvesine gittik. Beni bir aşçının yanına yamak verdiler. Velâkin, bulaşık yıkamaktan soğan soymaktan soluk alamıyorum ki, karıların bir hatırını hoş etsek..Sabahın karanlığında tıkılıyoruz içeri, gecenin bir vaktine kadar.

Ulan bu ne iş, hafta oldu, ay oldu, devrisi ay..Ben yerimde duramam. Haramın besili boğasına dönmüşüm ki, Istanbul'un evleri bana yetmiyecek. Gözümü uyku tutmaz.

YANLIŞ KAPI

AZİZ NESİN

Beş bin sağ okka yük yüklenmiş kağnıya koşsan,Gevginbeli'ni bir solukta öte aşacağım.

Sonunda bizim ustaya,"Aman. usta bana bir gün izin, hacetimizi görüverip gelelim"dedim Allah razı olsun,"Ulan domuz, senin, ensenin tüyü kabardı.Daha sen zaptolmazsın.Git bir gün izin yap' dedi. Sabah,ben dükkândan fırladım.O yana dolanırım,bu yana seğirtirim..Evet,karı çok ve de cümlesi güleç yüzlü ve de oynak.. Lâkin nasıl etsek? Meramımızı nasıl desek? Sonra avrat bize, "He" dese n'olacak?Bir ev, bir yer ister..Döndüm,dolaştım,fırladım.Bunun iyisi evin birine gir mek.Hemşerilerin yaptığı gibi, kapıyı çalıp,içeri dalacaksın.Evlere bakıp duruyorum.Vakit de geçiyor.Boşuna sürtüp akşamı etmek var.Bir apartımanı gözüme kestirdim,yallah edip içeri girdim.Zile bastım.Kapıyı bir küçük kız açtı.Dengimiz değil," Ne istiyorsunuz?" dedi."Anan nerde?" dedim.Kız içeriye,"Babaaa biri geldi..." diye seslendi. Adam da içerden,"Al içeri kızım." dedi.Aferin..Bak gördün mü işi.. Kız "Buyrun! " diye beni bir odaya aldı.Aman,pek beğendim,tam yeri..Ben bir koltuğa çöktüm..

Bir herif geldi"Kimi istediniz?" diye sordu.

Bak şu dümbüğe, bilmezmiş gibi,ağzımızı arıyor.Şöyle bir güldüm ki,anlasın.

Herif bir daha "Kimi istiyorsunuz?" demez mi?

Gene güldüm,"İlle beni söyleteceğen" dedim,"Bu evin sahibi kimse gelsin..Biz hazırız,buyursun."

Herif,"Evin sahibi benim"dedi.

-"Biliyorum" dedim. " Sen işimize yaramazsın.Karın nerede,hele gönder..."

"Ne yapacaksın?" dedi.

Allah Allah,ne yapılır canım. Bilmezden geliyor,benimle dalga geçecek.Bir daha güldüm.

"Sen gönder hele..O bilir " dedim.

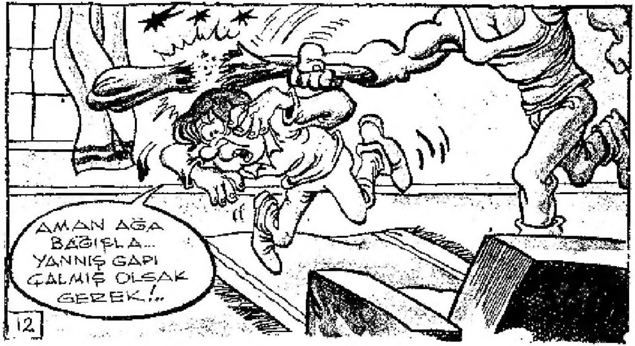

Herif dikildi ve terslendi:"Ne yapacaksın?"

"Heeç" dedim."İstanbul'a geldik de hani, şöyle bişey idek dedim..."

Dememle, herif sandalyeyi, kapıp, kafam budur diye yukardan aşağı geçirmez mi? Bu ne iş! Zamansız mı geldik, nedir. .Sandalye, yukardan aşağı omuzlarıma geçti, başım sandalyenin kırılan tahtasından çıktı.

"Efendi, çok teessüf ederim, bu yaptığınız heç yakışık almaz" dedim.

Herif vurur da vurur. Vurur da vurur. Yahu, yoksa biz dolaşa dolaşa İstanbul sınırından dışarı mı çıktık?

"Yahu, ne dedik de kızdın bre efendi?"

Herif beni dertop edip, merdivenden aşağı savurup kapıdan dehledi. Bende derman kalmamış "Ulan bunun burası İstanbul" deyip feryat ediyorum.

Gözümü açtım ki, hastanedeyim. Kırılmadık bir kemiğim kalmamış. Daha bize buralarda durmak gerekmez. İşte böyle sarılıp sarmalandık. Şimdi Allahın izniyle köye dönüyoruz.

Delikanlının başından geçenleri dinleyen..

-Pekiy, neymiş, dedi, adam neye kızmış?

Delikanlı,

-Anladık sonra, dedi herif İstanbullu değilmiş kardeş..O da bizim gibi dışarılıklı. Biz yanlış kapı çalmışız. Yoğsam bize iyi iş vardı..Ya da bizden önce İstanbul'a gelen hemşerilerimizin, yalanına kanmışız. Demek heç biri İstanbul karılarının yanına bile sokulamamış, sokulan olduysa da bizim gibi dayağı yemiş..Şincik köye varınca arkadaşlara ne diyeceğiz? Yanlış kapı çaldık desek aptallığımıza verecekler. İstanbul'a varıp eli boş dönmek olur mu? Helbet köye gidesiye biz de onlar gibi bir yalan uydururuz ağa..Kısmet...

SON